

2101000106020046
EXAMINATION OCTOBER 2024 (ATKT EXAM)
BACHELOR OF ARTS (SIXTH SEMESTER)
SANSKRIT – XXI
(साङ्ख्यदर्शन एवम् अनुवाद) ईश्वरकृष्णप्रणीतं साङ्ख्यकारिका

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination: **BACHELOR OF ARTS (SIXTH SEMESTER)**

b. Name of the Subject: **SANSKRIT – XXI**

(साङ्ख्यदर्शन एवम् अनुवाद) ईश्वरकृष्णप्रणीतं साङ्ख्यकारिका

c. Subject Code No: **2101000106020046**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ લખો. (કોઈપણ પાંચ)

10

- 1) સાંખ્યકારિકાના કર્તાનું નામ જણાવી સાંખ્યદર્શનનો આદ્ય સ્થાપકનું નામ લખો.
- 2) ઈશ્વરકૃષ્ણ કયા ગ્રંથને સાંખ્યકારિકાનો આધાર ગ્રંથ માને છે?
- 3) દુષ્પને જડમૂળ માંથી કાઢવા શું કરવું જોઈએ?
- 4) પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયો અને પાંચ કર્મેન્દ્રિયોના નામ લખો.
- 5) વ્યક્ત, અવ્યક્ત અને જ્ઞ શબ્દનો અર્થ આપો.
- 6) સૂક્ષ્મ શરીર કયા કયા તત્ત્વોનું બનેલું છે?
- 7) ત્રણ ગુણો કયા કયા કાર્યો કરે છે?

Q.2 નીચેની કારિકાઓ સાનુવાદ સમજાવો. (કોઈપણ બે)

13

- 1) મૂલપ્રકૃતિરવિકૃતિર્મહદાદ્યાઃ પ્રકૃતિવિકૃતયઃ સપ્ત ।
ષોડકસ્તુ વિકારો ન પ્રકૃતિર્ન વિકૃતિઃ પુરુષઃ ॥ ૩ ॥
- 2) સત્ત્વં લઘુ પ્રકાશકમિષ્ટમુપષ્ટમ્ભકં ચલં ચ રજઃ । .
ગુરુ વરણકમેવ તમઃ પ્રદીપવચ્ચાર્થતો વૃત્તિઃ ॥ ૧૩ ॥

- 3) पुरुषस्य दर्शनार्थं कैवल्यार्थं तथा प्रधानस्य ।
पंग्वन्धवदुभयोरपि संयोगस्तत्कृतः सर्गः ॥ २१ ॥
- 4) सात्त्विक एकादशकः प्रवर्तते वैकृतादहङ्कारात् ।
भूतादेस्तन्मात्रः स तामसस्तेजसादुभयम् ॥ २५ ॥

Q.3 सांख्यकारिका अनुसार पुरुषना अस्तित्वने सिद्ध करती दवीवोनी विस्तृत यर्यो करो. **13**

अथवा

नीयेना विषयो पर टूंकनोध लणो.

- 1) त्रिविधम् अनुमानम् ।
- 2) अष्टसिद्धिओ

Q.4 नीयेना श्लोकोनुं गुजरातीभां अनुवाद करो. (कोईपण त्रण) **14**

- 1) न मे विदुः सुरगणाः प्रभवं न महर्षयः ।
अहमोदिहिं देवानां महर्षीणां च सर्वशः ॥
- 2) परं ब्रह्म परं धाम पवित्रं परमं भवान् ।
पुरुषं शाश्वतं दिव्यमादिदेवमजं विभुम् ॥
- 3) अहमात्मा गुडाकेश सर्वभूताशयस्थितः ।
अहमादिश्च मध्यं च भूतानामन्त एव च ॥
- 4) महर्षीणां भृगुरहं गिरामस्येकमक्षरम् ।
यज्ञानां जपयज्ञोऽस्मि स्थावराणां हिमालयः ॥
- 5) बृहत्साम तथा साम्नां गायत्री छन्दसामहम् ।
मासानां मार्गशीर्षोऽहमृतूनां कुसुमाकरः ॥
